

Komitean kokous

Aika

6.9.2021 klo 9:00–12:00

Kokous pidettiin Teams-yhteyksillä

Osallistujat

Pasi Moisio, puheenjohtaja (x)

Kirsi Varhila, sosiaali- ja terveysministeriö, 1. varapuheenjohtaja (x)

Heli Backman, sosiaali- ja terveysministeriö, 2. varapuheenjohtaja (x)

Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö, 3. varapuheenjohtaja (x)

Jäsenet:

Tarja Filatov, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Matias Mäkynen, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

Riikka Slunga-Poutsalo, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Riikka Purra, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä

Juhana Vartiainen, Kokoomuksen eduskuntaryhmä (-)

- varajäsen Elina Valtonen, Kokoomuksen eduskuntaryhmä (-)

Katri Kulmuni, Keskustan eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Pekka Aittakumpu, Keskustan eduskuntaryhmä

Bella Forsgrén, Vihreä eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Noora Koponen, Vihreä eduskuntaryhmä

Anna Kontula, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Jussi Saramo, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

Anders Norrback, Ruotsalainen eduskuntaryhmä (-)

- varajäsen Veronica Rehn-Kivi, Ruotsalainen eduskuntaryhmä (x)

Sari Essayah, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Antero Laukkanen, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Harry Harkimo, Liike Nyt -eduskuntaryhmä (-)

Pysyvät asiantuntijat:

Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Raimo Antila, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Mikko Horko, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Jaana Rissanen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Essi Rentola, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Ulla Härmäläinen, valtiovarainministeriö (x)

Kimmo Ruth, työ- ja elinkeinoministeriö (x)

Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeriö (x)

Susanna Siitonen, oikeusministeriö (x)

Tommi Laanti, ympäristöministeriö (x)

Outi Antila, Kansaneläkelaitos (x)

Antti Koivula, Työterveyslaitos (x)

Heikki Hiilamo, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos (x)

Jaakko Kiander, Eläketurvakeskus (-)

Ilkka Oksala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK (x)

Anna Kukka, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT (x)

Janne Makkula, Suomen Yrittäjät (x)

Pirjo Väänänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry (x)

Minna Ahtiainen, STTK ry (x)

Katarina Murto, Akava ry (x)

Hanna Tainio, Suomen Kuntaliitto (-) Tarja Myllärinen (x)

Eija Koivuranta, SOSTE Suomen Sosiaali ja terveys ry (x)

Eero Löytömäki, Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry (x)

Sari Kokko, Vammaisfoorumi ry (x)

Sihteerit:

Milja Tiainen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Marko Leimio, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Susanna Rahkonen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Maarit Lassander, valtioneuvoston kanslia (-)

Laura Honkonen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Mirva Hyötylä, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Viestintä:

Tuulia Nieminen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Asiantuntijat:

Minna Liuttu, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Kirsi Heinivirta, opetus- ja kulttuuriministeriö (x)

Tiina Polo, opetus- ja kulttuuriministeriö (x)

Anne-Christine Ritschkoff, Teknologian tutkimuskeskus VTT (x)

Olli Kangas, Turun yliopisto (x)

Asialista

klo 8:50

Teams-yhteyksien testaus

klo 9:00

Kokous

1. Kokouksen avaus ja ohjelma

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi syyskauden ensimmäiseen kokoukseen. Puheenjohtaja esitteli lyhyesti kokouksen ohjelman.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja liitteen mukaisena.

3. Toimeentulotukilain uudistus ja työryhmän loppumietintö

Eveliina Pöyhönen esitteli toimeentulotukilain uudistusta valmistelleen työryhmän työn sekä työryhmän ehdotukset toimeentulotukilain uudistamiseksi ja esitykset sosiaaliturvakomitealle. Hallituksen esitys toimeentulotukilain uudistamiseksi on tarkoitus antaa tällä hallituskaudella.

Käytiin lyhyesti keskustelua. Yhteenvetona puheenjohtaja totesi, että toimeentulotukilain uudistamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriössä nykyisen rakenteen pohjalta ja komitean tehtävänä on pohtia toimeentulotuen roolia sosiaaliturvan rakenteissa pidemmällä aikavälillä.

4. Sosiaaliturvajärjestelmän menojen ja rahoituksen kuvaus (Liite 2)

Minna Liuttu esitteli Suomen nykyisen sosiaaliturvajärjestelmän menoja ja rahoitusta sekä kansainvälistä vertailua. Raportti kokonaisuudesta on tutkimus- ja arviointijaoston valmistelussa.

Käytiin lyhyesti keskustelua. Keskustelussa toivottiin vertailua eri valtioiden sosiaaliturvamenojen kohdentumisesta eri etuuksiin ja

palveluihin sekä erittelyä Suomen asumisperusteisen järjestelmän vaikutuksista menoihin ja rahoitukseen.

5. Suomen väestörakenne ja sosiaaliturva -tietokooste

Anne-Christine Ritschkoff ja Olli Kangas esittelivät Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) ohjelmien [tietokoosteen](#) koskien Suomen väestörakennetta ja sosiaaliturvaa.

6. KYSYMYKSIÄ JA KESKUSTELUA I

Käytiin keskustelua alustusten pohjalta koskien väestörakenteen, perhepolitiikan ja sosiaaliturvan (palvelut ja etuudet) yhteyksiä sekä sosiaaliturvan rahoituksen kestävyyttä.

TAUKO

7. Jatkuva oppiminen ja osaamisen kehittäminen (Liite 3)

Marjaana Maisonlahti ja Tiina Polo esittelivät työllisyyden ja osaamisen jaoston valmistelussa olevaa raporttia jatkuvasta oppimisesta ja osaamisen kehittämisestä sekä jatkuvan oppimisen parlamentaarisen ryhmän etuuksia koskevia linjauksia. Jatkuvan oppimisen kokonaisuudesta valmistellaan osio kannanottoluonnokseen.

8. Puheenjohtajiston luonnos kannanotoiksi ongelmaraportteihin:

Lähetekeskustelu (Liite 4)

Puheenjohtaja esitteli puheenjohtajiston luonnoksen kannanotoiksi ongelmaraportteihin. Luonnokseen voi lähettää myös kirjallisia kommentteja. Linjaukset tulevaisuuden sosiaaliturvan periaatteista tarvitaan, jotta jaostojen työ ongelmien tarkentamiseksi ja ratkaisuvaihtoehtojen hakemiseksi komiteaa varten voi käynnistyä.

9. KESKUSTELU II

Käytiin lähetekeskustelua. Keskustelussa todettiin, että komitean on tärkeää tietää, milloin sitoutuminen kannanottoihin tapahtuu.

Keskustelussa tuotiin esiin, että läpileikkaavana tavoitteena voisi olla se, että sosiaaliturvajärjestelmän kokonaiskustannuksia ei ole mahdollista kasvattaa pidemmällä aikavälillä, mutta muutosvaiheessa lyhyemmällä aikavälillä esimerkiksi palvelujen kustannukset ja toimeenpanokustannukset voisivat kasvaa, jos pidemmällä aikavälillä on mahdollista saada kokonaiskustannussäästöjä. Kyse on myös kustannusten ja vaikuttavuuden suhteesta.

Keskustelussa tuotiin esiin seuraavia:

- palvelujen kytkeytyminen konkreettisella tavalla etuuksiin, velvoittavuus edellyttää yksilön kannalta mielekkäitä ja tavoitteellisia palveluja, palvelujen velvoittavuus nykyistä laajemmin, kannustin (esim. korkeampi etuus) osallistuessa palveluihin
- jos lisätään velvoittavuutta osallistua palveluihin, on lisättävä myös viranomaisten vastuuta järjestää toimivat palvelut
- yksilöiden putoaminen ensisijaisten syyperusteisten etuuksien väliin, tulojen puute
- osa-aikatyön ja määräaikaisen (kausi)työn huomioiminen
- yrittäjyyden ja toimeentuloturvan yhteensovittaminen, mitä on kannattamaton yritystoiminta, kausiyrittäjyys, kevytyrittäjyys, toimeentulon saaminen sekä työsuhteisesta palkkatyöstä että yrittäjämäisestä toiminnasta, myös apurahansaajat, taiteilijat ja urheilijat
- ruokakunta- ja perhekohtaisten tukien yhteensovittaminen ja mahdollinen yhdistäminen, asumistuen ja pienten työtulojen yhteensovittaminen

- mittarina toimeentulotuen käyttäjien määrän väheneminen on ongelmallinen
- sosiaaliturvan kannustavuus ansiotyöhön hakeutumiseen, oikeudenmukaisuus ansiotyötä tekevien pienituloisten näkökulmasta
- yksinkertaisuuden sijasta mieluummin selkeys ja ennakoitavuus
- miten lapset huomioidaan sosiaaliturvassa
- hoivavastuut, omais- ja perhehoito.

10. Jatkovalmisteluun siirrettäviä asioita

Heli Backman esitteli jatkovalmisteluun siirrettävät asiat:

- etuuksien hakemisen yksinkertaistaminen
- etuuksien maksuajankohtien yhdenmukaistaminen
- tietosuojalainsäädäntöä koskeva selvitys
- tulokäsitteiden yhtenäistäminen
- perhekäsitteitä koskeva selvitys
- mahdollisuus hakea samalla kertaa useita etuuksia.

11. Työkokouksen 4.10. aiheet ja muut asiat

Puheenjohtaja kävi lyhyesti läpi työkokouksen aiheet.

Sosiaaliturvauudistuksen avoin verkkoseminaari järjestetään 5.10. klo 12.00-14.00. Aiheina ovat väestörakenne ja sosiaaliturvan rahoitus.

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta keskustelusta ja päätti kokouksen.

Liitteet

Liite 1 Pöytäkirjan luonnos

Liite 2 Rahoitus ja etuusmenot Muistioluonnos

Liite 3 Jatkuva oppiminen ja osaamisen kehittäminen Muistioluonnos

Liite 4 Puheenjohtajiston luonnos kannanotoista

Liite 5 Diaesitys